

Kitab Daniel - Nomer Satus Kalih

Panganggone Sing Tigané saka Sang Utusan: Mbukak Cetha Dinamika Kenabian

Jeff Pippenger

2024-02-29

Panganggon telung lapis tumrap Élia nyakup pesen, utusan, lan gerakan sajrone jangka wektu pangadilan eksekutifé Allah, kang diwiwiti nalika hukum Minggu ing Amerika Sarékat lan lumaku terus nganti nutupé wektu sih-rahmat. Pangadilan eksekutif iku saya ngrembaka saka sawijining mangsa nalika pangadilané Allah isih campur karo sih-rahmat tumuju marang wektu nalika pangadilan-pangadilané katumpahaké tanpa sih-rahmat ana ing pitu wewelak pungkasan.

Panganggone kaping telu tumrap utusan sing nyawisaké dalan tumrap Utusaning Prajanjian iku nyakup piwulangé, utusané, lan gerakané sajroning mangsa panutuping pangadilan panyelidikané Allah, kang nandhani mangsa panyegelané wong satus patang puluh papat ewu. Mangsa iku pungkasané tekan nalika angger-angger Minggu kang enggal bakal teka ing Amérikah Sarékat, yaiku nalika pangadilan eksekutifé Allah wiwit lumaku.

Yokanan Pambaptis nyawisaké dalan tumrap Kristus, Utusaning Prajanjian, kanggo netepaké prajanjian mau minangka panggenaping Daniel bab sanga, ayat rong puluh pitu. Kanthi mangkono, dhèwèké uga nyawisaké dalan tumrap Kristus supaya ndadak rawuh menyang Padalemané lan nucèkaké para putrané Lèwi, kang ditindakaké déning Panjenengané ing wiwitan lan ing pungkasaning pelayanan-Nya sajroning telung setengah taun. Reresiking padaleman kang harfiah iku dadi pralambang pakaryan-Nya kanggo ngresiki padaleman jiwa saka wong-wong kang dipralambangi déning para putrané Lèwi.

Pakaryan-Né kanthi harfiah ing ngresiki Padaleman Suci iku minangka pangenapaning wangsit, lan nalika Panjenengané ngrampungaké pakaryan mau ing Yokanan pasal loro, ayat telulas nganti rong puluh loro, Roh Suci nuntun para murid supaya kèlingan marang sawijining pethikan saka Prajanjian Lawas kang dadi bagéan saka pakaryan-Né anggoné nucèkaké lan ngresiki para murid minangka pangenapané Maléakhi telu.

Ing pethikan ing Yohanes, Kristus negesake manawa nalika Padaleman-Tubuh Panjenengane dirusak, Panjenengane bakal ngedegake maneh ing telung dina. Pasrawungan karo wong-wong Yahudi kang remen mbantah mau nambahake manawa pambangunan maneh padaleman harfiah sing wis katindakake déning Herod, lan kang rampung ing taun iku uga, wis mbutuhake patang puluh nem taun. Gusti Yesus lagi nyucekake para sakabate lumantar tuladha salah siji saka pranatan-pranatan kang magepokan karo pangandika kenabian sing wis dipracayangake Gusti Yesus ana ing sajroning Sabdane, lumantar pakaryaning para malaékat, Roh Suci, lan para nabi.

Panjenengané maringi tuladha profetik yèn kang harfiah iku nglambangaké kang rohaniah. Panjenengané netepaké kunci profetik saka angka “patang puluh nem,” minangka pralambang pedalemane Allah. “Patang puluh nem” iku cacahing dina nalika Musa ana ing gunung nampani pituduh-pituduh kanggo pedalemane Allah. “Patang puluh nem” iku gunggungé kromosom kang nyusun padalemaning manungsa. “Patang puluh nem” iku cacahing taun (1798 nganti 1844) kang kaleksanan ing pambalèkaké pedalemane rohaniah kang wis kajugrug déning paganisme lan banjur déning kapausan.

Resesiking loro ing Padaleman Suci ngemu pralambang manawa telung dina padha karo patang puluh nem taun. Ing jeroné katemu uga asas manawa kang lahiriah makili kang rohaniah. Bab iku makili bebarengan sawijining kasampurnaning panggenapan lan uga sawijining ramalaning wangsit. Resesiking loro mau makili sawijining kayekten kang kasasar-paham déning golongan siji, nanging kababar marang golongan liyané.

Rong panyucekan punika nandhani satunggaling jaman nalika pasamuwanipun Allah sampun kacemar ngantos dumugi ing tataran dados “turun sundalipun para ula berbisa,” ingkang sami ngupados pratandha, nalika pratandha punika piyambak saèstu dipun terangaken kanthi langsung dhateng wong-wong mau, awit pratandha tunggal ingkang badhé kaparingaken punika namung pratandhanipun karusakaning Padaleman Suci ingkang dipun wungokaken malih sajroning tigang dinten.

He turunaning ula-ula berbisa, kapriye kowé, awit kowé ala, bisa ngucapaké prekara-prekara kang becik? amarga saka lubèring ati tutuk iku ngucap.... Sawisé iku ana sawatara ahli Torèt lan wong-wong Farisi mangsuli, pangucapé, Guru, kawula sami kepéngin nyumurupi tandha saking Paduka. Nanging Panjenengané mangsuli lan ngandika marang wong-wong mau, Jaman kang ala lan laku jina iki padha nggolèki tandha; nanging ora bakal kaparingaké tandha marang iku, kajaba tandhané nabi Yunus: Awit kaya déné Yunus ana telung dina lan telung bengi ing weteng iwak paus; mangkono uga Putraning Manungsa bakal ana telung dina lan telung bengi ing sajroning jantunging bumi. Matius 12:34, 38-40.

Kabèh dinamika kenabian iki katuduhaké ing katelu panggenaping Sang Utusaning Prajanjian kang ndadak rawuh menyang Pedalemané, kaya kang Panjenengané tindakaké ing Yohanes pasal loro.

Lan Paskahé wong Yahudi wus cedhak, lan Gusti Yésus tindak munggah menyang Yérusalèm, sarta manggih ana ing Padalemané Allah wong-wong kang padha adol sapi, wedhus, lan manuk dara, uga para panuker dhuwit padha lungguh ana ing kono. Bareng Panjenengané sampun damel pecut saka tali-tali cilik, Panjenengané nundhungi wong-wong mau kabèh metu saka Padalemané Allah, semono uga wedhus-wedhus lan sapi-sapi; dhuwité para panuker dhuwit dipurak-purakaké, lan méja-méjané dibalèkaké. Lan Panjenengané ngandika marang wong-wong kang padha adol manuk dara, “Gawanen samubarang iki saka kéné; aja ndadèkaké dalemé Rama-Ku dadi omah padagangan.” Para sakabaté banjur kelingan manawa ana katulisan mangkéné, “Semangat tumrap dalem Paduka ngentekaké Aku.” Wong Yahudi banjur matur

wangsulan marang Panjenengané, “Tandha apa kang Paduka tuduhaké marang awaké dhéwé, déné Paduka nindakaké prakara-prakara iki?” Gusti Yésus mangsuli lan ngandika marang wong-wong mau, “Rubuhna Padaleman iki, lan sajroning telung dina Aku bakal ngedegaké manèh.” Wong Yahudi banjur padha matur, “Patang puluh nem taun Padaleman iki dibangun, apa Paduka arep ngedegaké manèh sajroning telung dina?” Nanging Panjenengané ngandika bab Padalemaning sarirané. Mulané, sawisé Panjenengané wungu saka ing antarané wong mati, para sakabaté padha kelingan manawa Panjenengané wus ngandika mangkono marang wong-wong mau; lan padha pracaya marang Kitab Suci lan marang pangandika kang wus diucapaké déning Gusti Yésus. Yokanan 2:13–22.

Utusan Prajanjian iku bakal nyucekake lan uga ngresiki putra-putrané Lewi kaya “slaka” kang nglambangake Sabdaning Allah, lan “emas,” kang nglambangake iman. Utusan Prajanjian bakal nyucekake para muridé kanthi nambah “iman” ana ing “sabda” kenabiané. Sabda kenabiané iku dirancang kanggo nyucekake, nanging uga kanggo ngresiki. Sabda kenabiané tansah nglambangake sawijining pangujian, lan lumantar Sabda kenabiané iku putra-putrané Lewi diresiki sajroning mangsa nalika Panjenengané ndadak rawuh ing Padalemané.

“Pirantiné kanggo nyawur ana ing tangané, lan Panjenengané bakal ngresiki papan pangirikané nganti resik temenan, sarta nglumpukaké gandumé menyang lumbung.’ Matius 3:12. Iki minangka salah siji mangsa panyucèn. Lumantar tembung-tembung kayektèn, damèn lagi dipisahaké saka gandum. Amarga banget gumunggung lan rumangsa bener dhéwé nganti ora gelem nampani piwulang pangéling-éling, banget tresna marang donya nganti ora gelem nampa urip andhap-asor, akèh wong banjur ninggalaké Gusti Yésus. Akeh wong isih nindakaké bab sing padha. Jiwa-jiwa diuji dina iki kaya para sakabat iku biyèn diuji ing papan pangibadah ing Kapernaum. Nalika kayektèn ditrapaké marang ati, wong-wong mau weruh yèn uripé ora cocog karo karsané Allah. Wong-wong mau weruh preluné owah-owahan sakabèhé ana ing dhiriné; nanging wong-wong mau ora gelem nindakake pagawéan sing mbutuhaké panyélan dhiri. Mulané wong-wong mau nesu nalika dosa-dosané kababar. Wong-wong mau lunga kanthi rasa kesandhung, kaya para sakabat ninggalaké Gusti Yésus, karo sambat, ‘Pangandika iki abot; sapa sing bisa ngrungokaké?’” *The Desire of Ages*, 392.

Wong-wong “jiwa sing kabuktèkaké” ing “sinagoga ing Kapernaum” padha nampik mangertèni yèn nalika Kristus ngandika marang wong-wong mau yèn padha kudu mangan daginge lan ngombé rahé, Panjenengané migunakaké badané kang kasatmata kanggo nglantaraké sawijining kayektèn rohani. Iku minangka gambaran kenabian kang padha persisé karo sing Panjenengané tindakaké ngenani pasamuwan suci ing Yokanan pasal loro. Nalika asas yèn kang harfiah ndhisiki lan makili kang rohani diakoni minangka “pangandika kang atos” kang ora gelem “dirungokaké” déning wong-wong mau, wong-wong mau banjur mundur lan ora lumaku bebarengan karo Panjenengané manèh. Iku kelakon ing Yokanan pasal enem, ayat sewidak enem (666), kang nglambangaké angger-angger Minggu kang bakal enggal teka, kang dilambangaké déning 22 Oktober 1844, lan sabanjuré iku

dilambangaké déning salib ing Kalvari.

Wiwit nalika iku akèh saka para sakabate banjur mundur, lan ora lumaku manèh bebarengan karo Panjenengané. Yohanes 6:66.

Ing Yohanes pasal loro, Roh Suci wus nuntun pikirané para sakabat supaya “kèlingan” marang wangsit kang njlentrehake bab semangé Gusti Allah, lan tembung “semangat” iku padha karo tembung “cemburu” ing basa Ibrani lan Yunani.

Amarga srengéngéné griya Paduka wus nguntal aku; lan panyaruwéné wong-wong kang nyaruwe Paduka wus tumiba marang aku. Jabur 69:9.

Semangate Allah, yaiku cemburuné Panjenengané, nggambarake unsur wataké Allah minangka Allah kang cemburu, kang cemburuné kawedhar marang turun kang katelu lan kang kaping pat saka wong-wong kang sengit marang Panjenengané. Ing Yohanes pasal loro, Roh Suci lagi netepake manawa panyucekan kang katindakake déning Utusaning Prajanjian iku dumadi ing turun kang kaping pat lan pungkasan, sanadyan tansah ana sawatara saka turun kang katelu kang isih teteg nalika tuwungé turun kang pungkasan kapenuhan. Turun iku yaiku turun kang laku jina lan turuning ula beludhak.

Musa nggambarake turun-temurun kaping papat, lan nalika iku Musa, sajrone patang puluh nem dina, nampi piwulang bab ngedegake Padaleman Suci. Ing dina-dina iku Panjenengane nampi angger-anggering Toret, kang ing pepakon kapindho mratelakake manawa cemburuné Gusti Allah katuduhake ing turun-temurun kaping telu lan kaping papat.

Panjenengane banjur ngandika marang Abram, “Ngertiaa kanthi temenan, yèn turunira bakal dadi wong manca ana ing tanah kang dudu kagungané dhéwé, lan bakal ngawula marang wong-wong ing kana; sarta wong-wong iku bakal nandhang sangsara patang atus taun lawasé. Lan bangsa kang bakal diladèni mau iya bakal Sunadili; lan sawisé mangkono, wong-wong mau bakal metu kalawan nggawa banda akèh. Déné kowé bakal sowan marang para leluhurmu kanthi tentrem; kowé bakal kasarekaké ing mangsa tuwa kang becik. Nanging ing turun kaping papat wong-wong mau bakal bali mrene manèh; awit pialané wong Amori durung nganti kebak.” Purwaning Dumadi 15:13–16.

Ing generasi pungkasan Israèl kuna, padalemané pasamuwan Kristen, kang déning Pétrus sinebut “griya kasukman,” wus diadegaké. Sajroning sajarah iku Gusti Allah nduduhaké pakéwuhing cemburuné kaping pindho nalika, sajroning semangat suci-Né, Panjenengané ngresiki padaleman mau. Ing taun 1844 Gusti Allah wus ngedegaké padaleman kasukmané kaum Millerit, lan sapisan manèh Panjenengané wus ngliwati umat pilihan kang kapungkur. Ing sajarah iku Utusaning Prajanjian rawuh dumadakan ing tanggal 22 Oktober 1844.

Rawhipun sampun dipuncepakaken lumantar paladosanipun William Miller. Nalika para Protestan lan kaum Millerit nyedhak dhateng tanggal 22 Oktober 1844, wonten kalih golongan ingkang dipunujii. Ujian tumrap kaum Protestan rawuh ing wekdal pungkasan nalika rawhipun malaékat kapisan ing taun 1798. Sasampunipun pekabaran ingkang badhé “ngresiki lan nyucekake” para putranipun Lewi dipunresmikakaken ing taun 1831,

pangujian tumrap kaum Protestan dipunwiwiti nalika pekabaran malaékat kapisan dipunkuwatakaken ing tanggal 11 Agustus 1840. Ing tanggal 19 April 1844, kaum Protestan boten saged nglampahi ujian punika, lan lajeng dados para putrinipun Babilon.

Malaékat kapindho banjur rawuh, lan iman para Millerit banjur diuji, sarta sawijining panyucèn lan pamurnèn katindakaké. Nalika pekabaran malaékat kapindho kaparingi kakuwatan ing rapat perkemahan Exeter tanggal rolas nganti pitulas Agustus, pangujian tumrap pisahé para Millerit, yaiku pamisahan antarané para Millerit sing wicaksana lan sing bodho, katindakaké.

Bédané antarané wong wicaksana lan wong bodho iku yaiku lenga, yaiku pesen kenabian saka Panguwuh Wengi Tengah. Nalika malaékat katelu rawuh tanggal 22 Oktober 1844, Padaleman Suci wus kaedgaké (ing patang puluh nem taun). Ing wektu iku, Utusaning Prajanjian banjur tumeka dumadakan menyang Padalemané.

“Rawhipun Kristus minangka Imam Agung kita dhateng papan ingkang Mahasuci, kagem panyucèn papan suci, ingkang kapratelakaken wonten ing Daniel 8:14; rawhipun Putraning Manungsa dhateng Sang Sepuhing Jaman, kados ingkang kaandharaken wonten ing Daniel 7:13; sarta rawhipun Pangéran dhateng Pedalemanipun, ingkang sampun dipunramalaken déning Maleakhi, punika sami dados gegambaraning prastawa ingkang sami; lan punika ugi dipunlambangaken déning rawhipun pengantèn kakung dhateng pahargyan palakrama, kados ingkang dipunandharaken déning Kristus wonten ing pasemon bab sepuluh prawan, ing Mateus 25.” *The Great Controversy*, 426.

Nalika iku Sang Utusaning Prajanjian miwiti pakaryan-Nya kanggo nyucekake lan ngresiki para murid Millerit, kang kacetha ing Malakhi bab telu minangka para putrané Lèwi.

“Akeh wong sing padha maju kanggo manggihi Sang Pangantèn Kakung miturut pekabaraning malaékat kapisan lan kapindho, padha nampik malaékat katelu, yaiku pekabaran pungkasan kang nyoba sing bakal kaparingaké marang donya, lan pendhiran kang padha uga bakal dijupuk nalika patangisan pungkasan katindakaké.

“Sabèn rincèn ing pasemon iki kudu ditliti kanthi temen. Kita kaibarataké salah siji: para prawan kang wicaksana utawa para prawan kang bodho.” *Review and Herald*, 31 Oktober 1899.

Nalika pangandika malaékat kapisan diparingi kakuwatan ing tanggal 11 Agustus 1840, wong akèh mèlu gabung karo gerakan Millerit. Banjur ing tanggal 19 April 1844, golongan gedhé ninggalaké gerakan iku. Ing tanggal 22 Oktober 1844, panemu tradisional nyebut yèn ana kurang luwih sèket jiwa sing lumebu lumantar pracaya menyang Papan Mahasuci. Manawa cacahé kira-kira sèket jiwa sing wiwitané ngetutaké pepadhang malaékat katelu, apa tegesé nalika kita diparingi pawartos yèn “akèh” wong sing wis nampani piwulang malaékat kapisan lan kapindho, “nampik malaékat katelu, yaiku piwulang panggawéné pangujian kang pungkasan”?

Sang Utusaning Prajanjian dumadakan rawuh ing padaleman suci Panjenengane dhewe lan mbikak pepadhanging papan suci ing swarga sarta pekabaraning malaekat katelu marang wong sèket kang banjur ngetutake mlebu ing pengalamaning malaekat katelu, nanging wiwitané padha kacèr. Kuciwane wong-wong mau nalika iku luwih gedhé tinimbang kuciwaning kapisan, senadyan kita dipunparingi pawartos déning Sister White bilih kuciwané ora sepira gedhéné kaya kuciwané para murid sasampunipun salib.

Ing kaloro sajarah sing sejajar mau, Kristus mbikak Sabda kenabian Panjenengane marang wong-wong kang kuciwa, lan ing taun 1850, Sister White nyariosaken bilih piyambakipun dipun tedahaken menawa Gusti nalika punika saweg nguluraken asta-Nya maneh kanggo nglumpukaken umat-Nya.

“23 September, [1850] Gusti nduduhaké marang aku yèn Panjenengané wus ngluluraké asta-Né kaping pindho kanggo mulihaké para sésa umat-Né, lan yèn sakehing upaya kudu dilipatgandhaké ing mangsa panglumpuk iki. Ing mangsa panyebaran, Israèl wus katempuh lan kaoyak; nanging saiki, ing mangsa panglumpuk, Allah bakal marasaké lan mbebat umat-Né. Ing mangsa panyebaran, upaya-upaya kang ditindakaké kanggo nyebaraké kayektèn mung duwé pangaruh sathithik, ngasilaké mung sathithik utawa ora ana babar pisan; nanging ing mangsa panglumpuk, nalika Allah wus ngangkat asta-Né kanggo nglumpukaké umat-Né, upaya-upaya kanggo nyebaraké kayektèn bakal ngasilaké pangaruh kaya kang wus kinarepaké. Kabèh wong kudu manunggal lan sregep ing pakaryan iki. Aku weruh yèn iku dadi wirang tumrap sapa waé manawa ngrujuk marang mangsa panyebaran minangka tuladha kanggo ngatur tumindak kita saiki ing mangsa panglumpuk; awit manawa Allah ora nindakaké luwih akèh tumrap kita saiki tinimbang kang Panjenengané tindakaké nalika semana, Israèl ora bakal tau kalumpukaké. Kaya dene prelu banget yèn kayektèn iku diwartakaké lumantar sawijining lembaran, semono uga preluné kaya nalika iku diwartakaké lumantar piwucal.” Review and Herald, 1 November 1850.

Nalika ana ing kayu salib, para muridé wis padha buyar, lan ing sajarah iku, telung dina sawisé kuwi Panjenengané wiwit nglumpukaké para muridé sing wis buyar. Kira-kira telung taun sawisé pungkasaning taun 1844, Kristus wiwit nglumpukaké kumpulan wedhusé sing wis buyar. Ing sajarah iku Panjenengané nuntun umaté supaya wiwit nggarap pagawean penerbitan lan nerbitaké kang kapindho saka rong loh Habakuk, kang diprodhuksi ing pungkasan taun 1850, lan banjur wiwit ditawakake kanggo didol ing Review and Herald, ing Januari 1851.

Bagan 1843 iku wus dadi wujud lahiriah saka pekabaran kang ngresiki padaleman suci, kang diadegaké ing sajarahing pekabaran malaékat kapisan lan kapindho. Nalika malaékat katelu rawuh, Gusti Allah ngrancang ngrampungaké pakaryanipun lan ngirid umatingipun mulih, nanging wong-wong mau mbrontak kaya déné Israel kuna, lan Israel kuna tuwin Israel modern banjur padha diparingi tugas ngumbara ana ing ara-ara samun. Saupama para Adventis kang wiwitané nampani pepadhang saka malaékat katelu mau nerusaké lumaku kanthi pracaya, nggawa wujud lahiriah saka pekabarané, yaiku bagan 1850, wong-wong mau

bisa ndadosaké rawuhipun Gusti Yésus kaping pindho lan banjur mulih. Nanging wong-wong mau wis katetepaké kanggo mbalèni sajarah Yosua lan Kaleb, sarta para sepuluh pandhita telik kang ora setya.

“Saupama para Adventis, sawisé kuciwa gedhé ing taun 1844, tetep nyekel kenceng imané lan kanthi manunggal terus lumaku manut tuntunan pangrencananing Gusti Allah kang lagi kabukak, nampani pawartané malaékat katelu lan kanthi kakuwataning Roh Suci martakaké marang jagad, mesthiné padha bakal weruh karahayoning Gusti Allah, Pangéran mesthi tumindak kanthi gagah prakosa lumantar upayané, pakaryan iku mesthi wis rampung, lan Kristus mesthi wis rawuh sadurungé wektu iki kanggo nampani umaté marang ganjarané. Nanging sajroning mangsa mamang lan ora mesthi kang ngetutaké kuciwa iku, akèh wong pracaya Advent nyerahaké imanéné.... Mangkono pakaryan iku kasandhet, lan jagad katilar ana ing pepeteng. Saupama sakabèhé badan Adventis manunggal ngugemi pepakoné Gusti Allah lan iman marang Gusti Yésus, mesthi sepira béda sajarah kita!” Evangelism, 695.

Yohanes Pambaptis lan William Miller nyawisake dalan tumrap Kristus supaya rawuh kanthi dumadakan lan nyucekake sawijining umat kang bakal nggawa pekabaran kaslametan ing sangisoré pangwasané Roh Suci marang saindenging jagad. Para muridé Kristus ngleksanani tugas sing dipasrahake marang wong-wong mau, nanging wiwitan Adventisme ora mangkono. Ing taun 1856 wong-wong mau wus tumiba ing kaanan Laodikia, nampik pepadhang sing luwih maju bab “pitu kaping,” lan ing taun 1863 wiwit lumaku ing prosès pambrontakan sing saya saya ngrembaka nganti tekan angger-angger dina Minggu sing bakal enggal rawuh. Pambrontakan taun 1863 iku ditipèkaké déning pambrontakané sepuluh telik. Ing pungkasan patang puluh taun lelampahan nglembara ing ara-ara samun, Israèl kuna digawa bali marang pacoban sing padha, saéngga dadi tuladha tumrap Israèl modhèren kang digawa bali menyang pacoban wiwitan.

Pambrontakané sepuluh pengintai ing Kadesh kaulang manèh ing Kadesh patang puluh taun sawisé. Pambrontakané sepuluh pengintai sing nyebabaké patang puluh taun anggoné nglembara ana ing ara-ara samun, iku nglambangaké pambrontakan taun 1863, nalika Israel modhèren njalari panglembaraané dhéwé ana ing ara-ara samuné Laodikia. Ing pungkasané patang puluh taun kuwi Israel kuna digawa manèh menyang Kadesh, mula nerangaké yèn ujian sing nyucèkaké Adventisme Millerit nalika pambrontakan taun 1863 bakal kaulang manèh nalika Utusaning Prajanjian mau dumadakan rawuh manèh ing Pedalemané.

Kita badhé nerusaké pasinaon punika ing artikel salajengipun.

Nalika panaklukan Gilead lan Basan kalakon, ana akèh wong sing kèlingan marang prastawa-prastawa kang meh patang puluh taun sadurungé wis, ing Kades, ndadosaké Israel kaukum lumaku suwe nglembara ana ing ara-ara samun. Wong-wong mau weruh yèn pawartosé para telik bab Tanah Prajanjian iku, ing akèh prakara, pancèn bener. Kutha-kuthané ana bètèngé lan gedhé banget, lan dienggoni déning para raseksa, kang dibandhingaké karo wong Ibrani, wong Ibrani iku mung kaya wong cilik banget. Nanging saiki wong-wong mau bisa weruh yèn kaluputan kang ngrèmèhaké saka para

leluhuré ana ing anggoné padha ora precaya marang pangwasané Allah. Mung iki waé kang wis ngalang-alangi wong-wong mau supaya ora enggal mlebu ing tanah kang saé iku.

“Nalika dhèwèké sapisan padha nyawisaké arep mlebu ing Kanaan, pakaryan iku katut karo kasukaran kang adoh luwih sithik tinimbang saiki. Gusti Allah wus janji marang umaté yèn manawa padha gelem manut marang swarané, Panjenengané bakal tindak ndhisiki wong-wong mau lan perang kanggo wong-wong mau; lan Panjenengané uga bakal ngutus tawon kanggo ngusir para pedununging nagara iku. Wedi bangsa-bangsa iku durung kawangun kanthi umum, lan durung akèh panyawisan kang katindakaké kanggo nglawan majuning wong-wong mau. Nanging nalika saiki Pangéran dhawuh marang Israèl supaya maju, wong-wong mau kudu maju ngadhepi mungsuh-mungsuh kang waspada lan prakosa, lan kudu perang nglawan bala tentara kang gedhé lan katata becik, kang wus nyawisaké dhiri kanggo nahan rawuhipun.”

“Ing pasulayané nglawan Og lan Sihon, bangsa iku kaanakake ing panggawé cobu kang padha, kang ing ngisoré para leluhuré biyèn wus nandhang kagagalan kang cetha banget. Nanging saiki pacoban iku adoh luwih abot tinimbang nalika Gusti Allah wus dhawuh marang Israèl supaya maju. Kasangsaran-kasangsaran ing dalané wus saya akèh banget wiwit padha nampik maju nalika diprentah mengkono ing asmane Pangéran. Mengkono uga Gusti Allah isih nyobi umaté. Lan manawa padha gagal tahan ngadhepi pacoban iku, Panjenengané nuntun wong-wong mau bali manèh menyang titik kang padha, lan ing kaping pindhoné pacoban iku bakal teka luwih caket lan luwih abot tinimbang sing sadurungé. Iki diterusaké nganti padha bisa nanggung panggawé cobu iku, utawa, manawa isih padha mbrontak, Gusti Allah narik pepadhangé saka wong-wong mau lan ninggalaké wong-wong mau ana ing pepeteng.” Patriarchs and Prophets, 436, 437.